

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/235/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123012811
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Ferencziová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123012811.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Ferencziovej a sudcov Mgr. Michala Polláka a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci odsúdeného A. B., o návrhu na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 26.10.2023 sp. zn. 104PP/27/2023, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 19.12.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, zamietla.

odôvodnenie:

- Okresný súd Trnava (ďalej len „prvostupňový súd“ alebo aj „okresný súd“) uznesením zo dňa 26.10.2023, sp. zn. 104PP/27/2023 rozhodol podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku a § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona tak, že zamietol žiadosť odsúdeného A. B. (ďalej len „odsúdený“) o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 31T/10/2022 zo dňa 28.03.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5To/60/2022 zo dňa 24.11.2022.
- Proti uvedenému uzneseniu zahlásil odsúdený, na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.
- Odsúdený zahlásenú sťažnosť do konania neverejného zasadnutia sťažnostného súdu bližšie písomne neodôvodnil.
- Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia. Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.
- Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“ alebo aj „sťažnostný súd“) na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.
- Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.
- Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o žiadosti odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia uvedeného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Žiadosť odsúdeného zamietol z dôvodu, že hoci odsúdený spĺňa formálnu podmienku (vykonanie potrebnej časti trestu odňatia slobody), nespĺňa prvú materiálu podmienku (vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie) ani druhú materiálu podmienku (dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho podmiennečnom prepustení na slobodu).

8. V odôvodnení napadnutého uznesenia prvostupňový súd pri vyhodnocovaní splnenia prvej materiálnej podmienky, t. j. pri vyhodnocovaní polepšenia sa odsúdeného, poukázal na jeho hodnotenie vypracované riaditeľom ÚVTOS a zistil, že správanie a vystupovanie odsúdeného nebolo vždy na požadovanej úrovni. Vyskytli sa u neho nedostatky v dodržiavaní ústavného poriadku a dňa 11. augusta 2023 bol dokonca disciplinárne potrestaný za poškodzovanie cudzieho majetku. Odsúdený aktuálne neplní stanovené ciele programu zaobchádzania, v dôsledku čoho prvostupňový súd skonštatoval, že odsúdený plnením svojich povinností a správaním počas výkonu trestu nepreukázal polepšenie.

9. Vo vzťahu k druhej materiálnej podmienke, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, prvostupňový súd komplexne zhodnotil osobu odsúdeného, prihliadol na jeho predchádzajúci život, pričom vzal do úvahy, že odsúdený sa v minulosti opakovane dopúšťal trestnej činnosti a to napriek tomu, že už bol vo výkone trestu odňatia slobody. Odsúdený bol v minulosti aj podmiennečne prepustený, avšak opakovane mu bol nariadený výkon trestu. Okresný súd zdôraznil, že podmiennečné prepustenie je odôvodnené len vtedy, ak vzhľadom na všetky okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a teda, že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Preto dospel k záveru, že predchádzajúce tresty nespĺnili u odsúdeného prevýchovný účel a na odsúdeného je potrebné pôsobiť celou dĺžkou výkonu trestu odňatia slobody tak, ako mu bol uložený a nariadený. Prvostupňový súd pri rozhodovaní prihliadol aj na hodnotenie riaditeľa ústavu, ktorý konštatuje menej priaznivú resocializačnú prognózu a podmiennečné prepustenie neodporúča.

10. Preskúmaním konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia sťažnostný súd zistil, že toto bolo vykonané v súlade so zákonom, keď prvostupňový súd nariadil a vykonal verejné zasadnutie, na ktorom vypočul procesné strany, oboznámil listinné dôkazy a dal odsúdenému možnosť dostatočne realizovať jeho práva, ktoré mu vyplývajú z ustanovení Trestného poriadku.

11. Pokiaľ ide o správnosť napadnutého výroku, sťažnostný súd je názoru, že všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú v prípade odsúdeného vyhovieť jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie. Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť v súvislosti so skúmaním splnenia podmienok na podmiennečné prepustenie odsúdeného.

12. Pre pozitívne rozhodnutie súdu o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody je nevyhnutné, aby odsúdený počas tohto výkonu svojim správaním preukázal polepšenie, čo nemožno bez ďalšieho stotožniť len s dobrým správaním sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a zároveň je potrebná aj danosť reálneho predpokladu, že po takomto rozhodnutí bude odsúdený viesť riadny život.

13. Pri vyhodnotení materiálnych podmienok na podmiennečné prepustenie je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti a jeho správanie sa vo výkone trestu odňatia slobody. Je preto správny postup prvostupňového súdu, ktorý komplexne posudzoval osobnosť odsúdeného, trestnú minulosť, charakter trestnej činnosti aj resocializačnú prognózu odsúdeného.

14. Sťažnostný súd sa stotožňuje so závermi prvostupňového súdu v tom, ako posúdil prvú materiálnu podmienku, v kontexte toho, že boli evidované negatívne poznatky v správaní odsúdeného (vyskytli sa nedostatky v dodržiavaní ústavného poriadku, poškodzoval cudzí majetok), aj toho, že bol disciplinárne potrestaný, neplní stanovené ciele programu zaobchádzania či nie je pracovne zaradený. V nepropech odsúdeného je nutné vyhodnotiť, že odsúdený nepreukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a riaditeľ ústavu na výkon trestu odňatia slobody ho neodporúča podmiennečne prepustiť. Sťažnostný súd má preto za potrebné pripomenúť, že odsúdený musí presvedčiť o trvalom a dlhodobom záujme a snahe polepšiť sa, čo je posudzované vzhľadom na jeho osobu, v kontexte spáchanej trestnej činnosti, jej charakteru, či početnosti. Snahu môže a musí preukázať v podobe takého správania vo výkone trestu, kedy súd nebude mať v tomto smere žiadne pochybnosti, čo sa v prípade odsúdeného nestalo. Vzhľadom na hodnotenie odsúdeného nie je možné jeho správanie v rámci výkonu trestu odňatia slobody posúdiť ako nasvedčujúce polepšeniu. Rovnako je potrebné prihliadnuť aj na zaradenie odsúdeného v ústave na výkon trestu, pričom aj keď bol odsúdený zaradený na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, v súčasnosti si trest odňatia slobody vykonáva v diferenciálnej skupine „B“, čo rovnako svedčí o potrebe prísnejšieho režimu, ktorý je základom diferencovaného zaobchádzania.

15. Vo vzťahu k posúdeniu druhej materiálnej podmienky sťažnostný súd len opakuje, že osoba odsúdeného vzhľadom na jeho kriminálnu minulosť a na menej priaznivú resocializačnú prognózu nedáva sťažnostnému súdu dostatočnú záruku, že prišlo k polepšeniu odsúdeného (v súlade s názorom

prvostupňového súdu) a tento bude v prípade podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody viesť riadny život. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že na nápravu odsúdeného a uvedenie si negatívnych dôsledkov jeho konania nemali vplyv žiadne z predchádzajúcich uložených nepodmienečných trestov či podmienené prepustenie v inej trestnej veci, nakoľko sa opakovane dopúšťal rôznorodej trestnej činnosti (opakovane marenie výkonu úradného rozhodnutia, krádež, drogová trestná činnosť, vydieranie, podpod). Z uvedených dôvodov, v prípade podmieneného prepustenia odsúdeného, existuje pre okolitú spoločnosť vysoké riziko recidívy (opakované páchanie trestnej činnosti úmyselnej povahy, 8-krát súdne trestaný, opakovaný výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody, podmienené prepustenie a následné nariadenie výkonu trestu, ide o osobu páchajúcu trestnú činnosť od roku 2006, resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá, pričom aktuálne vykonáva trest odňatia slobody uložený za úmyselný prečin podvodu § 221 ods. 1 Trestného zákona), a preto nemožno dôvodne očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život tak, ako to predpokladá ustanovenie § 66 ods. 1 Trestného zákona. Je nevyhnutné zohľadniť aj tú skutočnosť, že odsúdený predchádzajúcim podmieneným odsúdením, podmieneným prepustením či po výkone predchádzajúcich trestov mal možnosť na slobode preukázať, že vie viesť riadny život, no odsúdený tieto príležitosti nevyužil, a preto niet sa prečo domnievať, že práve podmienené prepustenie z aktuálneho výkonu trestu odňatia slobody už splní svoj zákonom sledovaný účel, keď tento účel nebol doposiaľ naplnený žiadnym z uložených a odsúdeným vykonaných trestov. V prípade odsúdeného teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

16. Aj sťažnostný súd má vážne a dôvodné pochybnosti o tom, či odsúdený v budúcnosti v prípade podmieneného prepustenia povedie riadny život, a preto je namieste konštatovať, že odsúdený nespĺňa všetky zákonné podmienky pre podmienené prepustenie a prvostupňový súd správne žiadosť odsúdeného o podmienené prepustenie zamietol.

17. Názor súdu o nesplnení materiálnych podmienok na podmienené prepustenie nedokáže, vzhľadom na vyššie uvedené, zmeniť ani prísľub zamestnania, ktorý odsúdený predložil spolu so žiadosťou o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a zotrval na tom na verejnom zasadnutí. Odsúdený mal v minulosti zabezpečenú prácu, no napriek tomu opakovane páchal aj majetkovú trestnú činnosť.

18. Pokiaľ odsúdený v žiadosti na podmienené prepustenie uviedol, že sa chce vrátiť k rodine a viesť riadny život, tak tieto nepostačujú pre záver, že jeho náprava bola po čiastočnom výkone trestu odňatia slobody dovŕšená, resp. realizovaná v takej miere, že v ďalšom výkone trestu nie je potrebné pokračovať. Snahu odsúdeného o vedenie riadneho života v prípade prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu, ktorý by viedol tak, aby sa do budúcnosti nedostával do rozporu s právnymi normami, sťažnostný súd nijako nespochybňuje. To, čo vyvoláva dôvodné pochybnosti, je však skutočná ochota odsúdeného po zmene modelu jeho správania, ktorý sa premietal do opakovaných odsúdení za páchanie trestnej činnosti. Taktiež ani odsúdeným uvádzané argumenty ohľadne rodinnej situácie nie sú takými okolnosťami, ktoré by viedli k prepusteniu odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, pretože rodinu mal i v čase páchania trestnej činnosti a ani táto skutočnosť ho od páchania trestnej činnosti neodradila.

19. S poukazom na vyššie uvedené, sťažnostný súd zamietol sťažnosť odsúdeného, nakoľko táto nebola dôvodná.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.